

INITIATIEFVOORSTEL

Burgerpeiling Provinciale inzet duurzame energie

Datum: 16 april 2022

Onderwerp: Initiatiefvoorstel ex artikel 42 RvO, inzake Burgerpeiling Provinciale inzet duurzame energie

Indiener: Statenlid Michel Klein
fractie ChristenUnie

Geachte voorzitter,

Hierbij dien ik op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015, een initiatiefvoorstel in betreffende een Burgerpeiling Provinciale inzet duurzame energie.

Inleiding

De ChristenUnie vindt het belangrijk om de inwoners van Noord-Holland op een goede manier te betrekken bij de besluitvorming van de provincie. Dit is juist relevant bij besluiten die grote impact hebben op de leefomgeving én een belangrijk maatschappelijk doel dienen.

Gezien de ingediende referendumverzoeken leeft er bij een deel van onze inwoners de behoefte zich concreter uit te spreken over de provinciale inzet rondom de opwekking van duurzame energie. Er bestaat grote zorg bij een deel van de inwoners over de gevolgen van de plannen om meer duurzame energie op te wekken in Noord-Holland. Tegelijk wordt door veel inwoners de noodzaak van de opwek van duurzame energie steeds sterker gevoeld.

Daarbij is onder andere in de gesprekken binnen de werkgroep Burgerparticipatie naar voren gekomen dat bij een deel van de samenleving een behoefte is om meer betrokken te worden bij het maken en uitvoeren van beleid en andere besluitvorming van de provincie Noord-Holland. Vooral besluiten die betrekking hebben op de leefomgeving van mensen, kunnen veel losmaken. Daarom is het voor inwoners belangrijk om op de juiste momenten betrokken te worden.

Burgerpeiling als middel om een beeld te krijgen van de opinies in de breedte van de samenleving

Bij veel participatietrajecten en inspraakmomenten vormen de betrokkenen geen representatieve doorsnede van de samenleving. Het is niet ongebruikelijk dat vooral uitgesproken voor- en/of tegenstanders vocaal zijn en zodoende ook beeldbepalend zijn. Maar vertegenwoordigen zij ook het

‘stille midden’? Het is daarom voor ons als Statenleden niet altijd duidelijk in hoeverre een bepaalde uitkomst gedragen wordt door de Noord-Hollandse inwoners. Een instrument waarmee als het ware een ‘peilstok’ in de samenleving gestoken kan worden zou daarom voor de Provinciale Staten van toegevoegde waarde zijn. Hoe denken inwoners over een bepaald thema zoals duurzaamheid? Dit kan achterhaald worden door middel van een peiling. Verschillende overheden doen dit regelmatig.

Een peiling via een panel, dat ook wel een ‘burgerpanel’ wordt genoemd als overheden de uitvraag doen, is een goede manier om in de beleidsvormende fase een beeld te krijgen van hoe inwoners denken over een bepaald onderwerp. In die fase kunnen de uitkomsten immers nog een plek krijgen in het beleid en de uitvoering daarvan. Zowel PS, maar ook GS en de ambtelijke organisatie krijgen daarmee belangrijke informatie. Het voordeel van het regelmatig houden van zo’n peiling zorgt ervoor dat de provincie weet wat er speelt, creëert een relatie met inwoners en maakt mogelijk dat er door de tijd heen ook observaties kunnen worden gedaan over veranderende voorkeuren.

Voorstel

Het voorstel is om een peiling te houden als een pilot met in het achterhoofd de mogelijkheid dat dit een blijvend onderdeel wordt van het participatie-instrumentarium van de provincie Noord-Holland. Gezien de recente referendumverzoeken is het voorstel om de pilot te houden over het onderwerp “duurzaamheid” en specifiek “provinciale inzet rondom duurzame energie”, om een beter beeld te krijgen van hoe Noord-Hollandse inwoners daar naar kijken. De uitkomst van deze peiling kan betrokken worden bij de toekomstige besluiten die PS moeten nemen over duurzame energie in Noord-Holland.

Opzet burgerpeiling

Het is belangrijk dat de peiling zorgvuldig en professioneel en onafhankelijk wordt gedaan, zodat de uitkomsten validiteit hebben. De provincie Noord-Holland kan daarom een onderzoeksbureau de opdracht te geven zo’n peiling te doen. Zulke bureaus hebben de kennis en ervaring om dit op verantwoorde wijze uit te voeren. Relevante bureaus beschikken zelf al over een panel. Daarbij moet wel voldaan worden aan een aantal eisen.

- Het gebruikte inwonerpanel moet representatief zijn voor de gehele Noord-Hollandse bevolking en ook voor de verschillende regio’s binnen Noord-Holland, zodat de uitkomsten gegeneraliseerd kunnen worden naar de hele provincies en naar de verschillende regio’s. De ervaring leert dat doelgroepen zoals jongeren, laaggeletterden en mensen met een migratieachtergrond lastiger te bereiken zijn, dus het panel moet genoeg deelnemers hebben om ook over deze groepen een betrouwbare uitspraak te kunnen doen.
- De peiling zou thema’s moeten bevatten die recht doen aan de gevoelens die leven onder inwoners én de complexiteit van de afwegingen die PS moeten maken, waarbij vaak verschillende belangen en doelen tegen elkaar afgewogen moeten worden.
- PS kan betrokken worden om input te geven voor de thema’s. De formulering van de vragen aan de deelnemers zal objectief en niet-sturend moeten zijn.
- Bovendien moeten de vragen op een begrijpelijke en toegankelijke manier, bij voorkeur B1-niveau, gesteld worden. Het voorleggen van stellingen en dilemma’s met meerdere

keuzeantwoorden is aan te raden, omdat op deze wijze een meer genuanceerd beeld kan worden verkregen van de mening van de respondenten.

Kosten en planning

De kosten voor zo'n peiling liggen rond de €50.000 euro. Daarom zal de opdracht voor het uitvoeren van deze peiling moeten worden aanbesteed. De resultaten zullen daarom vermoedelijk in het najaar van 2022 bekend worden. Omdat dit aan de vooravond van de Provinciale Statenverkiezingen van 2023 is, bieden de uitkomsten Statenleden handvatten voor de gesprekken met kiezers en het politiek debat.

De kosten zouden deels betaald kunnen worden uit het eigen budget van PS voor burgerparticipatie (met een totale omvang van € 35.000) en deels uit het budget voor communicatie.

Instrument voor de toekomst

De komende jaren staat Nederland voor grote opgaven die gaan over hoe het land is ingericht. Die opgaven hebben gevolgen voor de leefomgeving van inwoners. De provincie heeft een grote rol in keuzes die daarin gemaakt moeten worden. Daarom is het voor de provincie goed om te weten wat er leeft in de samenleving. Een peiling onder inwoners van Noord-Hollands kan daarvoor een behulpzaam middel zijn.

Ontwerp Statenbesluit

Wij stellen u daarom voor het volgende besluit te nemen:

1. GS opdracht te geven om, bij wijze van een pilot, een representatieve peiling te doen om een beeld te krijgen van hoe de Noord-Hollandse inwoners denken over het thema "provinciale inzet rondom duurzame energie".
2. 50.000 euro vrij te maken voor het uitvoeren van de burgerpeiling, waarvan 50 procent uit het budget 'burgerparticipatie PS' en 50 procent uit het budget voor beleidsdoel 1.4 'bestuurshandelingen communiceren'.
3. GS te vragen de pilot te evalueren en bij een positief resultaat zulke representatieve peilingen blijvend onderdeel te maken van het participatie-instrumentarium.

Ondertekening,

Michel Klein
fractie ChristenUnie

Besluit Provinciale Staten

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 23 mei 2022,
Ter behandeling van het Initiatiefvoorstel “Burgerpeiling Provinciale inzet duurzame energie” van de
fractie van de ChristenUnie,

besluiten:

1. GS opdracht te geven om, bij wijze van een pilot, een representatieve peiling te doen om een beeld te krijgen van hoe de Noord-Hollandse inwoners denken over het thema “provinciale inzet rondom duurzame energie”.
2. 50.000 euro vrij te maken voor het uitvoeren van de burgerpeiling, waarvan 50 procent uit het budget ‘burgerparticipatie PS’ en 50 procent uit het budget voor beleidsdoel 1.4 ‘bestuurshandelingen communiceren’.
3. GS te vragen de pilot te evalueren en bij een positief resultaat zulke representatieve peilingen blijvend onderdeel te maken van het participatie-instrumentarium.